Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6970/2023
11.09.2026. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Немања В. Марковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Олег Копривица, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3417/22 од 23.09.2022. године, у седници одржаној 11.09.2026. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3417/22 од 23.09.2022. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Панчеву П 574/16 од 07.03.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу исплати: на име накнаде штете износ од 20.000 евра са каматом обрачунатом по стопи ЕЦБ почев од 01.03.2007. године закључно са 24.12.2012. године, а почев од 25.12.2012. године до коначне исплате, на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена према Закону о затезној камати, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате; на име стицања без основа износ од 500 евра са каматом обрачунатом по стопи ЕЦБ почев од 01.06.2006. године закључно са 24.12.2012. године, а почев од 25.12.2012. године до коначне исплате на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена према Закону о затезној камати, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате; на име накнаде штете износ од 103.750,00 динара са законском затезном каматом обрачунатом почев од 07.09.2009. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове поступка у износу од 543.954,00 динара са законском затезном каматом обрачунатом почев од дана наступања услова за извршење до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3417/22 од 23.09.2022. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу првом изреке у делу

којим је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 500 евра са каматом обрачунатом по стопи Европске централне банке почев од 01.06.2006. године закључно са 24.12.2012. године, а почев од 25.12.2012. године до коначне исплате на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена према Закону о затезној камати, све у динарској противвредности и у том делу је жалба туженог одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавеже тужени да тужиоцу исплати на име накнаде штете износ од 20.000 евра са каматом обрачунатом по стопи ЕЦБ почев од 01.03.2007. године до 24.12.2012. године, а почев од 25.12.2012. године до коначне исплате на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена према Закону о затезној камати, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате, као и износ од 103.750,00 динара са законском затезном каматом обрачунатом почев од 07.09.2009. године до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из става другог изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове целог поступка износу од 385.326,79 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању које је утврђено од стране другостепеног суда који је отворио расправу на основу члана 383. став 3. ЗПП, следи да је тужилац као продавац текстилне робе на Бувљој пијаци у Панчеву упознао ВВ из ..., који се такође бави продајом текстилне робе и који је од тужиоца тражио зајам од 20.000 евра. Тужилац је пристао на тај зајам, али се пре тога као клијент обратио туженом као адвокату, ради савета на који начин може да обезбеди своје новчано потраживање као зајмодавац. Тужени је предложио успоставу хипотеке на непокретности зајмопримца, као средство обезбеђења. Након што је ВВ донео у канцеларију туженог документа у вези непокретности, тужени је прегледао документацију и саставио хипотекарну изјаву од 01.06.2006. године која је оверена истог дана под Ов број 7091/2006, према којој ВВ потврђује да је сагласан да се на његовој непокретности и то кући са окућницом која се налази у Бујановцу у улици ... број .., уписаној у поседовни лист бр. ... к.о. Бујановац, упише хипотека првог реда у корист тужиоца до висине од 20.000 евра. Истог дана тужени је као адвокат саставио уговор о позајмици девизних средстава и установљавању извршне вансудске хипотеке, који је закључен између тужиоца као зајмодавца и ВВ као зајмопримца чији је предмет био зајам у износу од 20.000 евра са констатацијом да се зајмопримац ВВ слаже са уписом хипотеке у висини дуга. Уговор је оверен код Општинског суда у Панчеву под Ов број 7136/2006 дана 02.06.2006. године. Тужилац је предао ВВ износ од 20.000 евра. Тужени се као пуномоћник –

адвокат тужиоца поднеском од 06.06.2006. године обратио Општинском суду у Бујановцу- Земљишно-књижном одељењу како би извршио упис хипотеке на непокретностима зајмопримца, али је 13.06.2006. године обавештен да тај суд не води земљишне књиге. РГЗ Служба за катастар непокретности у Бујановцу је решењем од 19.06.2006. године одбила захтев туженог за упис заложног права – хипотеке на непокретној имовини ВВ из ... уз образложење да се парцела ... налази у катастарској општини Бујановац, у којој још увек није на снази катастар земљишта, те да се у ту евиденцију не могу уписати стварна права, терети и ограничења. Тужилац је туженом исплатио износ од 500 евра за пружене услуге. Тужени није упознао тужиоца са чињеницом да је упис хипотеке одбијен. Како зајмопримац није вратио позајмицу, тужени је као пуномоћник – адвокат тужиоца 09.03.2009. године поднео тужбу и правноснажном пресудом П 372/2009 од 07.09.2009. године обавезан је тужени у том поступку ВВ да тужиоцу АА врати износ од 20.000 евра са каматом. Непокретност чији је власник у време давања зајма био зајмопримац ВВ и на којој је требало да буде уписано заложно право, има тржишну вредност у износу од 70.978,40 евра, односно 8.396.744,72 динара на дан вештачења. Ради извршења правноснажне пресуде из 2009. године покренут је извршни поступак који је и даље у току пред јавним извршитељем.

Код овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да постоји основ тужиоца за накнаду материјалне штете, с обзиром да је тужени преузео обавезу пружања адвокатских услуга и то не само да сачини хипотекарну изјаву и уговор о позајмици већ и обавезу да изврши упис хипотеке, што није учинио нити је обавестио тужиоца као странку да хипотека није настала нити је указао тужиоцу на опасности при наплати дуга, несигурности у погледу могућности уписа код тапијског система, због чега основ за потраживање тужиоца се огледа у несавесном поступању туженог као адвоката, пуномоћника тужиоца. Међутим, преиначио је првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, јер иако постоји основ за накнаду штете, тужилац у овој фази поступка није пружио суду довољну чињеничну подлогу за утврђење чињенице да је штета у опредељеној висини и настала односно за несумњив закључак о обиму накнаде претрпљене штете имајући у виду да је и даље у току извршни поступак ради спровођења принудног извршења наплате дуга од дужника тужиоца, ВВ. Стога, иако је утврђено постојање противправног поступања туженог у ситуацији када и даље постоји могућност намирења потраживања које је идентично по висни са висином тражене штете, јер је извршни поступак у току, то нема основа за усвајање тужбеног захтева, јер штета подразумева изостанак имовине.

Врховни суд налази да је другостепени суд правилно одбио тужбени захтев. Наиме, у конкретном случају у току је извршни поступак принудног извршења пресуде П 372/2009 којом је ВВ као зајмопримац обавезан да овде тужиоцу исплати дуг и плаћене таксе, који износи представљају висину опредељене штете коју тужилац потражује у овом поступку. У оваквој правној ситуацији, када је у току извршни поступак, штета још увек није коначно настала, нити је позната висина штете. Тужилац као извршни поверилац против ВВ у извршном поступку има могућност да наплати цео дуг или део дуга, што је од утицаја на висину штете коју би тужени требало да надокнади. Тужилац није пружио доказе да постоји немогућност наплате у извршном поступку у односу на ВВ, да он нема другу имовину или новчана средстава која могу бити подобна за намирење.

Ревизијским наводима се фактички оспорава закључак другостепеног суда у погледу одлуке о тужбеном захтеву којим се фактички оспорава чињенично стање што

не представља ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП. Осим тога, претпостављена штета коју ће евентуално тужилац претрпети уколико не наплати потраживање у извршном поступку не може представљати основ за обавезивање туженог за накнаду штете која мора бити извесна и чија висина мора бити извесна и коначна.

Из наведених разлога на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић